

అప్పుడే భోజనాలైవని. ఇంటిపనులన్నీ చక్కపెట్టుకొని వాణి తనగదిలో కూర్చొని పత్రిక చదువుచున్నది. ఆమె అత్తగారు వెంకమ్మగారు సనాతనాచారపరురాలు. ఆమెకు వాణి పద్ధతులు నచ్చవు. కోడలు బయటకు వెళ్లగడని భావించి తనలో తన గొణుగుకొనుచున్నది.

వెంకమ్మ: అయ్యో ఇదెక్కడి ఖర్మము. ఎప్పుడు చూచినా చదువుతునో, వ్రాస్తూనో ఉంటుంది. అదీ ఇదీ గాకపోతే మీటింగులంటూ పోతుంది. సిగ్గువిడచి పరాయి మగవాడితో మాట్లాడుతుంది. మాయింటి గౌరవమర్యాదలన్నీ మంటగలుపుచున్నది.

ఇంతలోనే పొరుగింటామె వస్తుంది. వస్తూనే— ఏమో, వెంకమ్మ వదినా. పనులైనవా. కోడలు ఏదీ. మీటింగులకని ఎక్కడికైనా వెళ్లినదా ఏం?

వెంకమ్మ (దుఃఖముతో) ఏం చెప్పను శేషమ్మవదినా. దానికి మానాభిమానాలలేవు. అసలు వాడు మంచివాడైతే దానిననేపనేముంది. ఏంరా అబ్బాయి అంటే నవ్వి ఊరు కుంటాడేగాని భార్యను అదమాయించడాయె. అంటూ కండ్లవెంట నీరు కారుస్తుంది.

శేషమ్మ (వ్యంగ్యంగా) నీకేమే చదువుకున్న కోడలు. అన్నీ తెలిసినది.

వెంకమ్మ (ఏడుస్తూ) ఏడేనుపద్మానుగుతరాలకి యిలాంటి కొరకాసు నాకు వద్దు తల్లీ. నా విరోధులకుగూడా యిలాంటివాళ్లను కోడలుగా చేయవద్దని ఆ భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శేషమ్మ (ఓదారుస్తు) ఇప్పుడిట్లా అంటున్నావుగాని వదినా. మొదట నేను చెప్పితే విన్నావా? చదువుకున్న వాళ్లను చేసుకొంటే గడ్డి తినిపిస్తుంది అని చెప్పిలా? ఆ నాగమ్మను చేసుకొంటే నీకు అండాదండగా ఉండేదా! నాగమ్మ వాళ్లత్తను వంగుని చెంబైనా ముట్టుకోనీదు. ఇంటి వసంతా చేస్తుంది.

వెంకమ్మ (మరింత దుఃఖముతో) నాకు సుఖపడేగీతలేదు తల్లీ. (కొంచెముసేపూరుకుండి) యీ ఇంట్లో అదైనా ఉండాలి లేదా నేనైనా. వాణిని రానీ తేల్చుకుంటా.

వారిద్దరి సంభాషణ వాణి విన్నది. పెండ్లి అయి సంవత్సరమైనా కాలేదు. చదువుకొనే దినములలో విద్యాభ్యాసము పూర్తి అయిన తర్వాత తన తోటి సోదరీమణులకు తన జీవితాన్ని అర్పించాలని భావించేది. కాని పెండ్లి అయిన తదుపరి తన భావాలకు స్వస్తి చెప్పాలని తెలియదు. అలా ఎప్పుడూ తలపోయనూలేదు. సనాతనపరురాలైన అత్తగారి అదమాయింపులకు లోనై ఉండాలని ఆసలే తెలియదు. వాణి విద్యావంతురాలు గనుక అత్తగారి మనస్సుకు బాధ కలిగించకుండాఉండటానికి ప్రయత్నించుచున్నది. ఇంటి పనులన్నీ నిర్వర్తించి, ఖాళీ సమయములో తనతోటి సోదరీమణులకు పేపర్లలోని వార్తలు, స్త్రీల సమస్యలను గురించి చెప్పచుండేది. అత్తగారికి యివన్నీ గిట్టలేదు. వారిద్దరి సంభాషణ విన్ననాటినుండి, అత్తగారిని ఒప్పించటము ఎలాగా అని దీర్ఘముగా ఆలోచించ సాగినది.

ఇంట్లోపని నొకరల్లను ఏమీ ముట్టుకోనీయకుండా వాణి స్వయంగా చేయటము మొదలుపెట్టినది. విశ్రాంతిసమయములో సంభాషణద్వారా పత్రికలలోని వార్తలు, మనదేశ స్త్రీల కష్టాలు, ఇతరదేశాలలోని స్త్రీలనుగురించి నెమ్మది నెమ్మదిగా చెప్పటము మొదలుపెట్టినది. ఒకరోజున వాణి

పట్టణములోని స్త్రీలంతా ప్రభుత్వందగ్గరకు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కావాలని, ఇప్పుడున్న హిందూ చట్టాని మార్చాలని అడగటానికి వెళ్లారని చెప్పినది. వెంకమ్మగారికి ఆశ్చర్యము కల్గినది. ఆ, ఆడాల్లా! మొగాళ్లు లేకుండానే? సరే కాని చట్టం అన్నావు ఏమీటే? అన్నది. వాణి సంతోషముతో మనస్త్రీలకు ఆస్తిమీద హక్కులేదు. అందువల్ల స్వతంత్రించి జీవించలేకుండా ఉన్నాము. ఏమీ పనిచేయలేకుండా ఉన్నాము. అందుకని చాలా సంవత్సరములనుండి మనదేశంలోని స్త్రీలు తండ్రి ఆస్తిలో సోదరులతో బాటు సమాన భాగం కావాలని, సమిష్టిగానున్నప్పుడు భర్త చనిపోతే అతని భాగము భార్యపంచుకొనే హక్కు కల్పించాలని, ఒక భార్య ఉండగా మరొకభార్యను ఏపురుపుడు చేసుకోకూడ దని ఆందోళన చేస్తున్నారు, అని చెప్పింది.

చెండవరోజున ఉదయాస్తే పొరుగింటామె శేషమ్మగారు వస్తూనే ఏమేవదినా? కోడలున్నదా ప్రచారానికి వెళ్లినదా? రేపురాత్రి మీటింగుటుగా మనవూళ్లలో. ఏం పాడుకాలమోనమ్మా! మొగాళ్లంటారని వెరపైనాలేకుండా నడిబబారులో ఆడాళ్లే మాట్లాడుతారట, అని అందుకుంది.

వెంకమ్మగారు(నవ్వుతూ)అవును శేషమ్మవదినా. నిన్ననే మావాణి చెప్పినది. మీటింగని, మాట్లాడటానికి ఎవరో వస్తారని చెప్పినది. నేను తెలియక ఎన్ని బాధలు పెట్టాను వాణిని. అది సుగుణవంతురాలు. మనంకూడా మీటింగుకి వెళ్లి వాళ్లు చెప్పేమాటలు చెవి నేసుకొందాము. అంటూ కోడలినిపిలిచి వాణి నిన్ను చెప్పావే నాకు. స్త్రీలు ప్రభుత్వందగ్గరకు తమకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కల్పించమని వెళ్లారని. ఆ విషయాలం శేషమ్మ వది నెకుకూడా చెప్ప.

వాణి నవ్వుతూ—మామ్మగారు! మీరంతా తోడ్పడాలి అంటూ చెప్పసాగినది. అన్నీ విన్నతర్వాత వాణితో శేషమ్మగారు ఇలా అన్నది. సరేకానమ్మా రేపు ఇవన్నీ చెప్పతారమ్మా? నేను, మాకోడలిని తీసుకొని తప్పకుండా వస్తా.

ఆరోజు ఏకాదశి. వాణి అత్తగారి పూజా ద్రవ్యములను సేకరించటములోను, అత్తగారికొరకు ఫలహారము తయారు చేయటములోను నిమగ్నురాలైయున్నది. ఇంతలోనే అత్తగారు—భోంచేసి కొంచెమునేపు విశ్రాంతి తీసుకోవాణి! అప్పుడే ఒంటిగంటైనది. మూడింటికి మీటింగుకి వెళ్లాలిగదా. నాకొరకు ప్రొద్దుటినుండి చాలా శ్రమపడ్డావు. నావంటి వేలకొలది స్త్రీలకు సేవచేసేదానివి నీవు. కనుక వెళ్లి భోంచేయి తల్లీ అని అన్నది. అత్తగారి ప్రేమ పూరితమైన వాక్యాలనువిని వాణి పరమానందభరితురాలైనది. మానవుని కృషికి ఎదురులేదు. ఫలించి తీరుతుందని కృత నిశ్చయం రాలైనది.

భ య ప డ కు డు

సమస్త వ్యాధుల నివారణోపాయము తెలియజేయు “ప్రకృతి వైద్యమ”ను గ్రంథము

0—8—0

పోస్టు బిళ్ళలకు పంపబడును.

శ్రీ యో గా శ్ర మ ము (పోస్టు)

మనులతోట, (Via) రేపల్లె,

గుంటూరుజిల్లా.

